

Rapport: Hyresgästerna i fokus i Älmhult

- Utvärdering, resultat och lärdomar

Frågor om innehåll kan ställas till rapportens författare:

Hyresgästerna i fokus

Hyresgästföreningen region Sydost

September 2025

Kapitel 1: Inledning

2023 fyllde Hyresgästföreningen 100 år!

I mer än hundra år har hyresgästerna drivit igenom bättre levnadsvillkor genom att organisera sig i Hyresgästföreningen. Med över 580 000 medlemmar, är vi idag Sveriges största folkrörelse och medlemsorganisation för hyresgäster. Vi är en samhällsaktör som förhandlar hyran för över tre miljoner hyresgäster och ger våra medlemmar juridisk rådgivning. Vi kämpar också för att det ska finnas fler hyresrätter. För en tryggare och bättre bostadsmarknad, både idag och i morgon.

Trots det har vi utmaningar som är viktiga att hantera, utmaningar som direkt kan påverka hyresgästerna om vi inte tar oss an dem.

2023 beställde regionstyrelsen en kartläggning av regionens så kallade vita fläckar, områden utan någon aktiv föreningsstyrelse. Kartläggningen genomfördes av tjänstemän och tanken var att kartlägga prioritering och fastställa var det fanns störst behov av bearbetning och närvaro av Hyresgästföreningen. Arbetsgruppen fick också i uppgift att ta fram förslag på ändamålsanpassade arbetsmetoder för bearbetning av de prioriterade vita fläckarna.

Kartläggningen visade att genomförda punktinsatser för att engagera hyresgäster endast gav tillfälliga resultat. Vi fick insikter om begränsningar i nuvarande arbetssätt och konsekvenser av dessa - våra befintliga arbetsmetoder saknade ett långsiktigt och hållbart sätt att verka i vita fläckar. Kartläggningen visade också att vi saknar metoder som främjar boendeintegration.

Regionstyrelsen fattade därför beslut om en tidsbegränsad satsning med två syften: att öka engagemanget bland hyresgäster i områden utan föreningsstyrelse och att utveckla metoder som resten av folkrörelsen skulle kunna använda.

Därför har Projekt Hyresgästerna i fokus kommit till; ur en vilja och nyfikenhet att undersöka hur vi i region Sydost kan arbeta för att sätta hyresgästernas egna hjärtefrågor, drivkrafter, intressen och behov i fokus. Och ta reda på vad som händer när man gör det.

Utgångspunkten i projektet är att i alla led ta avstamp hos hyresgästerna. Att aktivt söka upp hyresgäster, utgå ifrån de frågor som de själva tycker är viktiga och att stötta dem att påverka boendet på ett sätt som passar dem. Och att lyssna, lära och dela med oss av våra lärdomar.

Att sätta hyresgästerna i fokus är därför att sätta människorna i fokus. Själva grunden i folkrörelsearbetet.

Om satsningen Hyresgästerna i fokus

Projekt Hyresgästerna i fokus är ett projekt i region Sydost där vi arbetar aktivt i kommuner som saknar en föreningsstyrelse (vita fläckar) med att engagera och organisera hyresgäster utifrån deras egna hjärtefrågor, intressen, drivkrafter och behov.

Projektet är en del av regionens arbete med att uppnå 51/22-målet. Projekttiden pågår under fyra år mellan februari 2024 - december 2027 och projektgruppen består av:

- Projektledare: Shiler Patel
- Projektcoach: Anna Gustafsson
- Folkrörelseutvecklare: Gustav Berger, Sara Tjälldén och Anders Wall Svedenklint

Utöver att engagera och organisera hyresgäster finns också en förväntan på att projektgruppen ska testa nya arbetssätt. Syftet är att hitta framgångsrika metoder för organisering och engagemang som regionen kan använda sig av.

Arbetet i Älmhult är vår första insats i projektet och därmed startskottet på vårt arbete med att samla och sprida kunskap, lärdomar, insikter och framgångsrika metoder – så nu kör vi!

Om detta dokument

I det här dokumentet delar vi med oss av information till dig som är nyfiken på insatsen i Älmhult och våra arbetsmetoder.

Du hittar bland annat syfte och mål med insatsen, beskrivning av våra utgångspunkter och frågeställningar, så arbetade vi, resultatet av vårt arbete och tre lärdomar från arbetet.

Framöver kommer vi också dela med oss av tre framgångsrika metoder för hur man kan arbeta med folkrörelseutveckling som tar avstamp hos hyresgästerna. Genom att dela med oss av detta hoppas vi kunna inspirera och stötta till att främja en stark folkrörelseutveckling med hyresgästerna i fokus!

Varmt välkommen att höra av dig om du har frågor, vill bolla eller diskutera innehållet. Vi ser fram emot att höra ifrån just dig!

Innehåll

Kapitel 1: Inledning	3
Om satsningen Hyresgästerna i fokus	4
Om detta dokument	4
Kapitel 2: Resultatredovisning Älmhult	6
Syftet med insatsen	6
Våra utgångspunkter och frågeställningar.....	6
Så arbetade vi i Älmhult.....	8
Resultat.....	10
Insatsmålet för Älmhult:.....	10
Effektmål 1:.....	11
Effektmål 2:.....	12
Effektmål 3:.....	15
Effektmål 4:.....	17
Slutsats	17
Kapitel 3: Tre lärdomar från Älmhult	18
Lärdom 1: Att sätta hyresgästerna i fokus – utmanande men det ger resultat.....	19
Lärdom 2: Ökad kunskap – en viktig komponent i folkrörelsearbetet!.....	20
Lärdom 3: Vikten av ett bra samarbete vid överlämning av stöd	22
Kapitel 4: Slutord	23
Tre framgångsrika metoder – snart i en skärm nära dig!	24
Hör gärna av dig till oss!.....	24

Kapitel 2: Resultatredovisning Älmhult

I detta kapitel kan du ta del av varför vi genomförde insatsen, vad vi ville undersöka och uppnå, hur vi valde att utforma arbetet och vilket utfall det gav.

Syftet med insatsen

Syftet med insatsen i Älmhult var att engagera och organisera nya och befintliga medlemmar i kommunen. Dessutom att lära av insatsen och dela med oss av våra lärdomar, insikter och framgångsrika metoder till region Sydost.

Målet var att vi skulle organisera minst 29 medlemmar i föreningsområdet Älmhult.

För att tydliggöra nyttan med insatsen hade vi även satt upp följande **effekt-mål**:

- Medlemmarna ska ha erbjudits organiseringsmöjligheter utifrån sina egna intressen och drivkrafter.
- Medlemmarna ska ha erbjudits tillräcklig kompetens för att kunna utöva inflytande utifrån Hyresgästföreningens stadgar.
- Medlemmarna ska ha integrerats i Hyresgästföreningen på ett strukturerat och förtroendeingivande sätt.
- Insatsen ska ha varit en lärande process och lärdomar och analyser ska ha tillgängliggjorts för Hyresgästföreningen via projektets styrgrupp.

Det var alltså de här målen som satte ramarna för våra val av aktiviteter i Älmhult.

Våra utgångspunkter och frågeställningar

Att ta avstamp från hyresgästerna i folkrörelsearbetet handlar för oss i projektet om att lyssna på hyresgästerna och utgå från deras egna intressen och drivkrafter i alla beslut. Det handlar om att utmana sig genom att inte förutsätta vilka frågor hyresgästerna ska tycka är viktiga eller hur de ska vilja göra för att påverka. I stället har vi velat undersöka en mer öppen ingång genom att låta hyresgästerna själva bestämma vilka frågor som engagerar dem och på vilka sätt de vill vara med och påverka för ett bättre boende. Det är det vi menar med att sätta hyresgästerna i fokus.

Vår huvudsakliga frågeställning har därmed varit:

Hur kan vi engagera och organisera hyresgäster utifrån deras egna hjärtefrågor, drivkrafter, intressen och behov?

Med det sagt: att arbeta med folkrörelsearbete på det här sättet har definitivt utmanat oss, våra föreställningar och arbetssätt. Att vilja undersöka hur vi kan ta avstamp från hyresgästerna i folkrörelsearbetet har ställt krav på en flexibel ingång och vi har ofta behövt ställa oss fler frågor som:

Hur gör man egentligen i praktiken för att sätta hyresgästerna i fokus? Hur kan vi skapa förutsättningar för att de ska kunna engagera sig utifrån deras egna intressen, drivkrafter och behov? Vilket stöd behöver vi ge dem då? Hur kan vi bemöta hyresgästerna för att de ska kunna växa i sitt engagemang? Hur leder vi sådana processer framåt? Och kommer det att lyckas?

Dessa frågor - och många fler - har vi brottats med under hela insatsperioden. Vi har såklart även haft rädslor för att vi inte ska lyckas i arbetet, att vi skulle få ta emot kritik från hyresgästerna eller att exempelvis förlora det nyväckta engagemanget längs vägen.

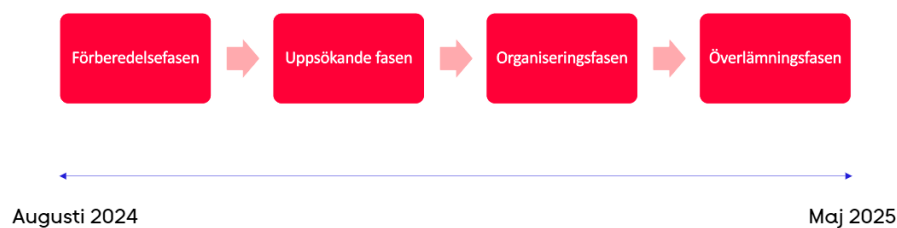
I de kommande avsnitten delar vi därför med oss av hur vi egentligen gjorde samt hur utfallet blev. Och givetvis vad vi lärt oss längs resan. Häng med!

Så arbetade vi i Älmhult

Vår ambition var att ta reda på hur man kan engagera och organisera hyresgäster utifrån deras egna hjärtefrågor, intressen och drivkrafter. Därför har vi låtit det styra samtliga delar av vårt operativa arbete.

Vi valde att arbeta med följande fyra faser:

I **förberedelsefasen** arbetade vi aktivt för att sätta hyresgästerna i fokus redan från start genom att lära känna och skaffa kunskap om dem redan innan vi inledde det uppsökande arbetet i Älmhult. Vi gjorde en kartläggning i syfte att samla information, lära känna och försöka förstå hur hyresgästerna har det och vilka frågor de kan tänkas vilja påverka i. Vårt mål med detta sätt att arbeta var att få en bättre förståelse för vilken typ av uppsökande insats vi skulle behöva ha för att ta avstamp ifrån hyresgästerna i Älmhult.

I förberedelsefasen inledde vi även en samarbetsdialog och planering tillsammans med andra parter inom organisationen, exempelvis telefongruppen och medlemsrekryterarna inom Medlemsutveckling Syd.

I **den uppsökande fasen** arbetade vi aktivt med att försöka lära känna hyresgästerna genom olika typer av samtal. Vi genomförde följande insatser där vi på alla sätt försökte sätta hyresgästerna i fokus och inleda samtal med dem om deras boende och påverkansmöjligheter:

- Medlemsvärkning tillsammans med rekryterarna i Medlemsutveckling Syd
- Ringinsatser till befintliga och nya medlemmar i samarbete med telefongruppen i Medlemsutveckling Syd
- Områdesnärvaro i form av Pop-up aktiviteter i olika områden
- Uppsamlingsaktivitet i form av pizzakväll där vårt fokus var att stötta hyresgästerna i att prata om deras egna boende oavsett bostadsområde eller hyresvärd

- Fortsatt Dialog träff - för de som vill fortsätta prata om sitt boende och påverkansmöjligheter
- Fyra samtalscaféer med olika teman – för att fortsätta samtala med hyresgästerna och stärka dem med kunskap inom olika frågor de visat intresse för. I Älmhult förstod vi tidigt att de mest återkommande frågorna handlade om att påverka hyran, rättigheter och skyldigheter i hemmet, bostadspolitik samt miljö och trygghet

Utifrån dessa frågeställningar valde vi följande teman för samtalscaféerna:

- Hur kan vi påverka vår hyra?
- Vilka rättigheter och skyldigheter har vi?
- Hur kan vi påverka politiska frågor?
- Hur kan vi arbeta för bättre miljö och bättre trivsel?

I **organiseringsfasen** stöttade vi hyresgästerna som uttryckt önskan att vara med och påverka inom en specifik fråga. Parallellt med samtalscaféerna inledde vi därför separata dialoger med dessa om hur de ville komma vidare för att känna att de faktiskt kan påverka i frågan. Dessa samtal genomfördes i form av coachande samtal. Fokus låg på att ge individerna eller grupperna tid och stöd att formulera vilken förändring de ville åstadkomma och vilket stöd de behövde för att kunna förverkliga sin målbild. Det här arbetet resulterade också i att medlemmarna framledes kände sig trygga nog att själva välja den engagemangsform som passade bäst ihop med vad de ville uppnå.

Du kommer inom kort kunna läsa mer om hur vi arbetade med coachande samtal som metod.

I **överlämningsfasen** samarbetade vi med boendeenheten i Växjö och en representant från regionstyrelsen i en så kallad mottagningskommitté.

Tillsammans eftersträvar vi att göra en kvalitativ överlämning och ge de engagerade en förtroendegivande och strukturerad integrering till övriga organisationen.

Oavsett fas så har det varit vår allra högsta ambition att alltid ta avstamp från de behov och önskemål hyresgästerna i Älmhult har. I nästa avsnitt delar vi med oss av hur vårt arbete i Älmhult föll ut.

Resultat

I det här avsnittet kan du läsa mer om vad vårt arbete i Älmhult har resulterat i. Vi presenterar de resultat vi fått fram kopplat till såväl insatsmålet som respektive effektmål.

Insatsmålet för Älmhult:

Har vi lyckats organisera minst 29 medlemmar i föreningsområdet Älmhult?

Resultatmässigt kan vi konstatera att vi har lyckats nå målet i och med att det den 31 maj fanns en folkrörelse med 30 engagerade i Älmhult. Dessa utövar inflytande inom olika frågor och i olika engagemangsformer. Och detta med stor glöd och entusiasm!

Sedan 7 maj finns också en föreningsstyrelse som arbetar för att stötta och utveckla folkrörelsen i Älmhult – fantastiskt!

... och rent konkret:

- En samrådsgrupp
- En arbetsgrupp med lokalt engagemang
- En potentiell delegation
- En potentiell arbetsgrupp med fokus på förbättrad dialog med hyresvärd
- Ett husombud
- En föreningsstyrelse

Effektmål 1:

Har medlemmarna erbjudits organiseringsmöjligheter utifrån sina egna intressen och drivkrafter?

Även effektmål ett kan anses vara uppnått i och med att personalen aktivt och löpande har försökt utgå från hyresgästerna i samtliga beslut och val av metoder.

Folkrörelseutvecklarna har stöttat samtliga hyresgäster vi träffat genom att inledningsvis ställa frågor kring vad de vill påverka och hur. Med stöd från personalen har hyresgästerna själva fått forma svaren på dessa frågor baserat på vad de själva ansett mest intressant och angeläget. Först senare har diskussionen landat i frågor kring engagemangsformer där deltagarna fått stöd i att ta egna beslut om de ville registreras och utöva inflytande som exempelvis en arbetsgrupp, ett samråd eller delegation – eller något helt annat. Med andra ord: hyresgästernas egna tankar, önskningar och beslut har fått vara ledstjärna för arbetet.

Vad gäller vårt arbete med att organisera hyresgäster har det resulterat i organisationsmöjligheter på andra sätt än dem som vi är vana vid. Detta har framför allt märkts av i överlämningsfasen, där t.ex. samrådsgruppen i Hagalund bedriver sådan verksamhet som både täcker förhandlingsfrågor och lokalt utvecklingsarbete – spännande!

Utöver detta har vi även inlett dialoger om boinflytande vid ombyggnation med det allmännyttiga bostadsbolaget samt aktualiserat diskussioner om medlemskapet som del av det kommunala försörjningsstödet för hyresgäster. Även ansvaret för dessa frågor har vi överlämnat till de engagerade medlemmarna i Älmhult.

Effektmål 2:

Har medlemmarna erbjudits tillräcklig kompetens för att kunna utöva inflytande utifrån Hyresgästföreningens stadgar?

I projektet har vi haft utgångspunkten att om människors engagemang ska kunna utvecklas så behöver de få kunskap om såväl den hjärtefråga de vill påverka som vilka påverkansmöjligheter som finns inom ramen för våra stadgar. Vårt arbete har därför syftat till att erbjuda hyresgästerna två typer av lärande: dels kunskap kopplad till deras specifika intresseområden, exempelvis påverka hyran eller dialog med hyresvärd, dels en grundläggande kompetens om Hyresgästföreningen som organisation.

Eftersom det inom organisationen saknas en fast definition av vilken grundläggande kompetens som behövs för att utöva inflytande, har projektet tagit fram en arbetsdefinition för grundläggande introduktion i samverkan med regionala strategier. Den omfattar förståelse för Hyresgästföreningens ändamål, värdegrund, verksamhetsidé och vision (paragraf 1 i stadgarna). Vi har medvetet planerat våra kunskapshöjande aktiviteter utifrån denna definition.

Vi har försökt göra medvetna val hur vi planerar och genomför våra kunskapsstärkande aktiviteter. Vi har därför laborerat med lärande i olika former för att möta hyresgästernas behov:

- **Planerade läraaktiviteter**, såsom samtalscaféer där teman formats utifrån hyresgästernas egna intresseområden, och en gemensam heldagskonferens med grundläggande introduktion. Konferensen uppskattades av deltagarna, där 57 % var nöjda och 43 % mycket nöjda.

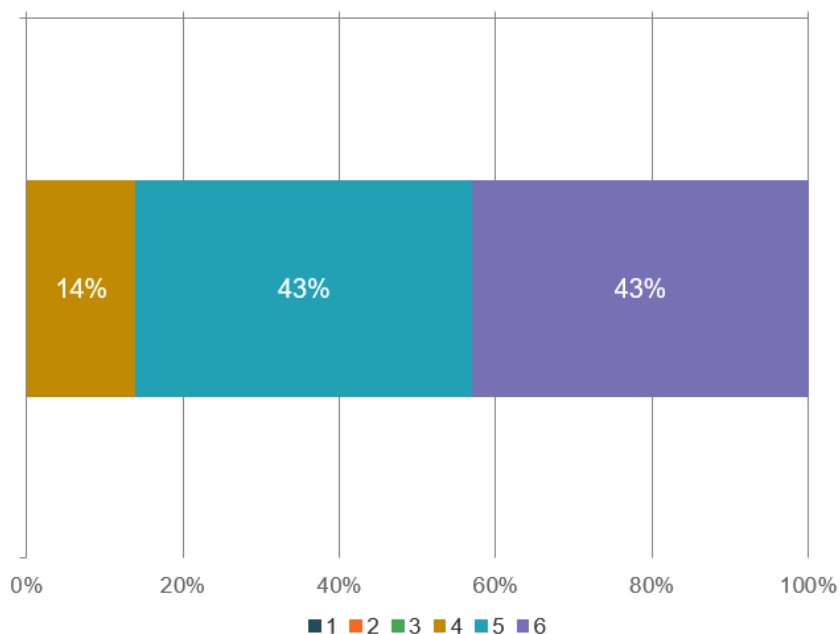
Vid såväl samtalscaféerna som heldagskonferensen arbetade vi med lärande genom en kombination av utbildning och coachning. Vi genomförde korta informationsblock följt av organiserade gruppsamtal kopplat till ämnet. Detta för att aktivera deltagarna och ge mycket utrymme åt deras egen reflektion, samtal och relationsbyggande.

- **Informellt lärande**, exempelvis i coachande samtal och det dagliga samtalsstödet, där stödet i hög grad anpassats efter individers och gruppers aktuella behov för stunden. Utifrån hyresgästernas uttalade önskemål om att förstå något bättre har vi bistått dem med tillräcklig kunskap för att kunna driva sin påverkansfråga framåt. Denna ingång bedöms vara uppskattad av hyresgästerna och av projektgruppen identifierats som en framgångsfaktor.

Även i de coachande samtalen har vi fört in kunskap från den grundläggande introduktionen, men på ett mindre organiserat sätt än vid heldagskonferensen.

Hur upplevde du utbildningen i sin helhet?

1 = Dålig, 6 = mycket bra

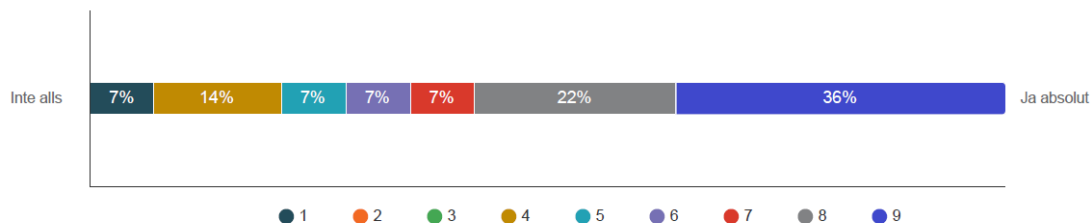

Utöver detta upplever vi också att lärande skett i samband med det praktiska genomförande av olika arbetsuppgifter, exempelvis att planera inför ett möte med sin hyresvärd eller att inhämta grannarnas åsikter via enkäter. I dessa fall har folkrörelseutvecklaren funnits med som möjliggörare snarare än utförare.

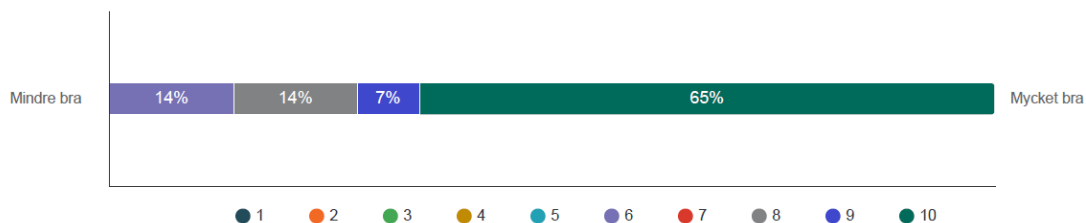
I utvärdering uttrycker 72% att de är nöjda eller mycket nöjda med den kunskap de fått, och samtliga är nöjda eller mycket nöjda med personalens stöd. Samtidigt ser vi indikationer på en mindre grupp deltagare som fortfarande upplever behov av mer kunskap för att känna att de har tillräckliga förutsättningar för att kunna utöva sitt inflytande. Vi vet dock ännu inte vilken typ av kunskap eller i vilken form den skulle behövas. Men vi ser ett stort värde av att undersöka detta vidare i kommande vita fläckar.

Att de engagerade i Älmhult uttrycker olika åsikter kopplat till huruvida de fått tillräcklig kompetens kan tyda på att stödet inte har nått ut på ett jämnt sätt. Det skulle kunna förklaras av individuella skillnader, variationer i deltagande vid aktiviteter, samt att vissa anslutit vid olika tidpunkter. Alla var inbjudna till den grundläggande introduktionsdagen, men inte alla kunde närvara, vilket sannolikt bidragit till skillnaderna.

Upplever du att du fått tillräcklig kunskap och stöd för att kunna driva det du vill påverka/utveckla?

Hur har du upplevt vårt (personalens) stöd?

Sammanfattningsvis visar resultatet att vi tagit viktiga steg i att kombinera lärande om hjärtefrågor med grundläggande introduktion till Hyresgästföreningen. Vi är medvetna om att vi har mycket kvar att lära om hur man ger en bra grundläggande introduktion till nya engagerade. Även när det kommer till att förstå vilka kunskaper deltagarna är i behov av att få i början på sin engagemangsresa för att vilja vara med och påverka sin hjärtefråga. Vi kommer därför laborera vidare med detta i de övriga vita fläckarna.

Effektmål 3:

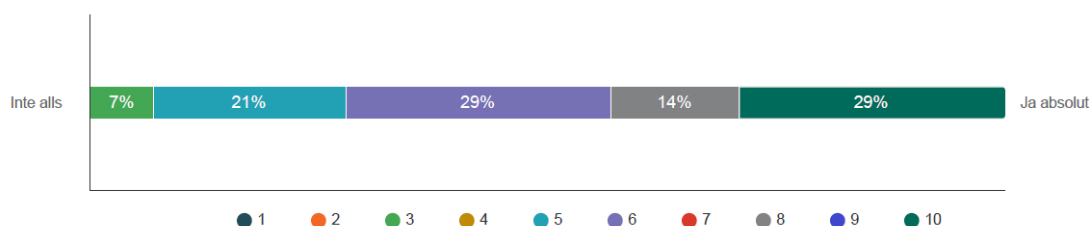
Har medlemmarna integrerats i Hyresgästföreningen på ett strukturerat och förtroendeingivande sätt?

För att skapa förutsättningar för en bra överlämning av de engagerade medlemmarna i Älmhult till den ordinarie verksamheten har projektet och regionstyrelsens folkrörelseutskott format en mottagningskommitté. Mottagningskommittén bestod av representanter både från projektet, boendeenheten i Växjö och regionstyrelsen. Dessa tillsammans tilldelades ansvaret för att arbeta med detta effektmål. Mottagningskommitténs arbete har utvärderats, både av mottagningskommittén själva och av de engagerade medlemmarna.

Utvärdering med de engagerade i Älmhult visar att de flesta är väldigt nöjda med det stöd de fått men att det finns en spridning i hur man upplever att överlämningen av stödet från projektet till regionen har fungerat.

Bland de engagerade är 43% nöjda och 29% mycket nöjda med överlämningen. Vidare har vi fått insikt via fritextsvar att en del hyresgäster upplever att stödet skiljer sig åt mellan hur projektet har arbetat och stödet de fått därefter. Vi har inte fått tillräckligt underlag för att kunna dra tydliga slutsatser men vi ser vissa indikationer på önskan om mer information och relationsbygge med nya stödet inför överlämning samt tätare stöd efter överlämnandet. Vi tror dock att det kan finnas fler parametrar som styr. I kommande insatser kommer vi därför arbeta vidare med att undersöka och försöka förstå mer vad de engagerade har för specifika behov i samband med överlämning. Även hur projektets personal tillsammans med kollegorna vid boendeenheten kan arbeta för att möta dessa behov.

I maj gjorde vi en överlämning av stödet så att det numer är våra kollegor som ansvarar för stöttning till er engagerade medlemmar i Älmhult. Upplever du att överlämningen skett på ett strukturerat och förtroendeingivande sätt?

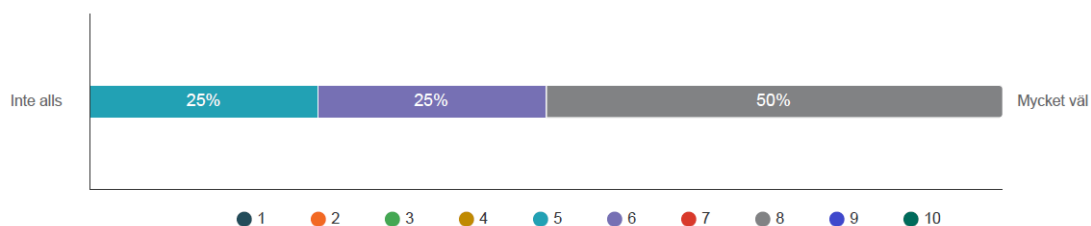

Mottagningskommitténs representanter upplever själva att de delvis lyckades bygga upp ett bra arbetssätt för att integrera hyresgästerna på ett bra sätt i organisationen. 50% uttrycker att de är sådär nöjda medan 50% uttrycker att de är nöjda. Samtliga uttrycker att de är nöjda med samarbetet men uttrycker samtidigt ett behov av större representation från förtroendemannasidan i överlämningsprocessen. Flera har också funderingar kring vilka förutsättningar som krävs för att organisationen ska kunna genomföra en bättre överlämning av stöd framledes.

”Framåt är det bra om lokala förutsättningar finns med i beaktning gällande utformningen av mottagningskommittén. Jag tror också att en annan förankring i förtroendemannaledet vore bra så att vi kan få till en tydligare mentorsituation där lika mycket av mottagandet av en ny förtroendeorganisation ligger på nyckelpersoner bland de förtroendevalda i det geografiska närområdet (om så är lämpligt) samt regionstyrelsen och tjänstemannaledet.”

Hur väl tycker du att vi nådde målet med att bygga upp ett arbetssätt som säkerställer en välorganiserad och högkvalitativ överlämning av nya engagerade medlemmar i Älmhult?

Effektmål 4:

Har insatsen varit en lärande process och har lärdomar och analyser tillgängliggjorts för Hyresgästföreningen?

Projektgruppens arbete bedöms ha genomförts som en lärande process på så vis att arbetsmetoderna i Älmhult har arbetats fram och justerats allt eftersom insatsen har utvecklats. Vi har dokumenterat och utvärderat arbetet genom såväl strukturerade utvärderingar som intervjuer samt minnesanteckningar från möten. Underlaget har sedan sammanställts, analyserats och formulerats.

Denna rapport kan ses som första steget i att tillgängliggöra projektets lärdomar till regionen. Under hösten 2025 kommer beskrivningar av tre framgångsrika metoder att spridas i syfte att ge konkreta verktyg till den som vill prova metoderna från insatsen i Älmhult.

Slutsats

Baserat på resultatet kan vi konstatera att vi har nått insatsens syfte och mål, och flera effektmål medan vi har fått insikter om vilka delar av effektmålen vi inte har uppnått. Vilken lärorik resa!

Du kan läsa mer om våra tankar och lärdomar kopplat till detta i nästa kapitel.

Kapitel 3: Tre lärdomar från Älmhult

Projektets insats i Älmhult är över. Vi har överlämnat engagemanget till boendeenheten i Växjö och regionstyrelsen och hejar nu i stället på från sidan av. Men så mycket kan vi säga som att vi är väldigt imponerade och stolta över folkrörelsen i Älmhult! Det känns extra kul att vi lyckades stötta hyresgästerna via lite "annorlunda" metoder.

Det har dock inte varit enkelt. När man utmanar sig att testa nya metoder så finns det många saker som är krångliga, svåra och oförutsägbara. Och allt blir inte som man vill – men det fina är att man kan erhålla värdefulla insikter och lärdomar. Och det är precis det vi fått!

Häng med när vi beskriver några av våra viktigaste lärdomar och insikter från arbetet i Älmhult!

Lärdom 1: Att sätta hyresgästerna i fokus – utmanande men det ger resultat

Insatsen i Älmhult har lärt oss massor om folkrörelsearbete. Men den absolut viktigaste lärdomen är denna: Att ta avstamp från hyresgästerna fungerar!

Om man vill lägga en god grund för en stark folkrörelse som tar avstamp från folket så är det en mycket god idé att engagera hyresgäster utifrån deras egna intressen, drivkrafter och önskemål. Hyresgäster vill få prata om sitt boende, ta egna beslut, påverka och driva sina egna frågor – bara de får rätt kunskap och rätt stöd.

Att arbeta på det här sättet har varit utmanande och periodvis upplevde vi det utmanande att hålla oss "till planen". Det är lätt hänt att man faller in i att vilja vara snäll och hjälpsam, att underlätta genom att "bara hjälpa dem lite på traven". Vi höll många gånger på att falla för frestelsen att presentera lösningar utifrån våra uppfattningar om vad de BORDE vilja, vilka möjligheter som redan finns och vad organisationen kan tänkas behöva.

En lösning blev att aktivt lägga bort fokuset på vår befintliga verksamhet. Att vänta med att prata engagemangsformer var en viktig del. Hyresgästerna efterfrågade faktiskt inte information förrän senare i processen. I stället fick de i lugn och ro fokusera på sin hjärtefråga, lära sig om sina påverkansmöjligheter samt att odla sitt engagemang och självförtroende. Senare i processen var de mogna och villiga att välja engagemangsform. Dvs de satte först upp ett mål och valde senare en väg att gå, tex en passande engagemangsform. Många vägar bär till Rom och de ville själva välja hur de tar sig dit.

Förmodligen kan det även upplevas utmanande och tidskrävande att utgå från hyresgästen, ha förutsättningslösa samtal om boendet, coacha med öppna, icke-ledande frågor, ha is i magen, ta successiva steg och låta engagemanget växa fram långsamt. Man vet ju inte var det ska sluta?

Ur ett långsiktigt perspektiv, tror vi att det är värt det. Vi vill tro att engagemanget är äkta och genuint när det fått växa fram på individens egna villkor, ur en inre motivation. Vi vill också tro att det stärker individens självförtroende – att den klarar av att driva sina egna frågor – om den fått bli aktiv och provat sig fram. Att hen satt upp sina egna mål, löst problem och utövat hyresgästinflytande – själv eller med sina grannar, och med STÖD av oss. Vi tror också att det är en bra grund för hållbart engagemang. Att individen förhoppningsvis vill fortsätta engagera sig även på sikt. Kanske även inom andra frågor och nya sätt i framtiden? Kanske till och med få med sig andra?

Men allt detta vet vi såklart inte än. Det får framtiden i Älmhult visa. Vi kommer följa folkrörelsen med största pepp och nyfikenhet.

Lärdom 2: Ökad kunskap – en viktig komponent i folkrörelsearbetet!

Genom insatsen i Älmhult ser vi ett klart samband mellan ökad kunskap och hyresgästernas vilja att fortsätta påverka sin hjärtefråga. Vi har fått tydliga insikter om hur viktigt det är att arbeta aktivt och medvetet med lärande och kunskapsspridning.

Målet har varit att medlemmarna i Älmhult ska ha erbjudits tillräcklig kompetens för att kunna utöva inflytande utifrån Hyresgästföreningens stadgar. Vi har hela tiden strävat efter att ha det coachande samtalet som utgångspunkt för samtliga träffar med hyresgästerna. Vi har laborerat med olika varianter och fått insikt om att en kombination av utbildning och coachning verkar fungera bra för att stötta hyresgästernas lärande.

I mötet med hyresgästerna har vi också fått värdefulla insikter om vikten av att balansera deltagarens efterfrågan av kunskap med risken att överinformera och tappa hyresgästernas intresse. Vi har laborerat – både i det dagliga stödet som i de organiserade läraktiviteterna – med hur vi kan ge precis tillräckligt med information för att de ska kunna fortsätta sin samtalsprocess. Att ge lagom mycket information har också varit en strategi för att möjliggöra tid och utrymme för hyresgästernas egna reflektion, eftertanke och diskussion, något som vi upplever har varit viktigt för att de ska kunna utveckla sin påverkansvilja och bygga relation med andra i samtalen. Hyresgästerna har varit aktiva i samtalen och de flesta har tagit kliv framåt i sina resor och engagemang. Vi vill därför tro att det varit en framgångsfaktor i folkrörelsearbetet att kombinera en liten mängd information/kunskap med mycket utrymme för coachning i att processa informationen. Detta utforskar vi vidare i våra andra vita fläckar.

Vi har såklart också mött flera utmaningar kopplat till att försöka ta avstamp hos hyresgästerna och samtidigt aktivt arbeta för att öka deras kompetens. Dels att definiera och förmedla vad grundläggande kompetens egentligen är. Dels hitta former så det tillgängliggörs på olika sätt för de som vill engagera sig.

Dessutom finns en utmaning att försöka utgå från hyresgästernas behov av kunskap när de inledningsvis kanske inte vet vad de har för behov eller kan uttrycka det. Samma sak i överlämningsförfarandet. Andra utmaningar handlar om att möta olika individers behov när de har olika förståelse, erfarenheter och önskemål.

Vi upplever att vårt sätt att arbeta med kunskapsspridning har varit framgångsrikt i Älmhult. Samtidigt är det intressant att analysera den mindre andel deltagare som i enkätsvaren uttrycker att de inte upplever sig som

tillräckligt kompetenta för att kunna påverka sin hjärtefråga. Handlar det om hur vi formade våra träffar? Eller hur vi tillgängliggjorde informationen? Att de missat lärtillfällen? Oavsett så tror vi att det finns mycket vi kan lära av att försöka förstå deras behov bättre.

En intressant infallsvinkel är också att fundera kring när målet är uppnått gällande att bistå hyresgästerna med tillräcklig kompetens för att de ska känna att de kan utöva inflytande. Organisationen kan ju ha en bild av vad som är tillräcklig kompetens, men den enskilde individen kanske inte upplever sig tillräckligt kompetent trots att den fått både kunskap och stöd. I insatsen arbetade vi aktivt med en kombination av kunskapsspridning och coachande samtal men även stöd vid praktiskt utförande. Detta i syfte att ge deltagarna bra förutsättningar att lära samt att stärka deras självförtroende via erfarenheter från utförandet. Men vi ser definitivt potential i att fortsätta laborera med hur vi kan stötta hyresgästerna inom detta.

Som slutsats kan vi konstatera att Älmhult lärt oss vikten av att arbeta aktivt, medvetet och varierat med lärande. Samt att formandet av en grundläggande introduktion för nya engagerade medlemmar rymmer mycket utvecklingspotential. Vi ser fram emot att lära oss mer om detta i kommande vita fläckar!

Lärdom 3: Vikten av ett bra samarbete vid överlämning av stöd

Arbetet med överlämningsfasen har varit väldigt lärorikt och givit oss flera insikter om vikten av samarbete och att ha en tydlig strategi för mottagande. Det vill säga hur vi omhändertar nya engagerade medlemmar, välkomnar och introducerar dem till organisationen på ett bra sätt.

Arbetet med mottagningskommittén visar att strukturen fungerade som en viktig grund för att ta emot de nya engagerade medlemmarna i Älmhult på ett organiserat sätt. Samtidigt framgår det att både de engagerade hyresgästerna och mottagningskommitténs representanter ser utvecklingspotential kopplat till överlämningen. Det finns indikationer på behov hos de engagerade av tydligare former för information, relationsskapande och stöd i samband med överlämningen. En bra överlämningsprocess verkar således bygga på bra rutiner och ansvarsfördelning, men även handla om att skapa tillit, trygghet och tydlighet i övergångsfasen. Vi behöver dock lära mer om hur vi kan stötta och ta avstamp från hyresgästernas behov i denna fas.

En viktig lärdom är också att överlämningen behöver förankras starkare i organisationen – särskilt i förtroendemannaledet – och att vi alla tillsammans spelar viktiga roller i att välkomna och introducera nytt engagemang. På så sätt kan vi skapa en tydligare känsla av samhörighet och kontinuitet mellan projektinsatsen och den ordinarie verksamheten. Framåt behöver vi därför samarbeta mer, lyssna in de engagerades behov och önskemål, fortsätta laborera och vidareutveckla formerna för överlämningsprocessen så att överlämningen inte upplevs som ett avbrott utan som en naturlig fortsättning på engagemanget. Tillsammans bygger vi broarna för en hållbar introduktion till organisationen - med de engagerade i fokus!

Kapitel 4: Slutord

Projektet Hyresgästerna i fokus startades i region Sydost för att utveckla nya metoder för att engagera och organisera hyresgäster i områden utan föreningsstyrelser, så kallade "vita fläckar". Den första insatsen genomfördes i Älmhult med syftet att stärka hyresgästers engagemang och inflytande utifrån deras egna intressen, drivkrafter och behov.

Vi kan med glädje konstatera att både syftet och målet uppnåddes – över 29 medlemmar organiserades, en ny föreningsstyrelse bildades och flera grupper tog initiativ till frågor som var viktiga för dem, exempelvis förbättrad boendemiljö, dialog med hyresvärd, trygghet, gemenskap och att påverka hyran. Arbetet bedrevs genom en process i fyra faser: förberedelse, uppsökande aktiviteter, organiseringsstöd samt överlämning till den ordinarie organisationen. I samtliga faser har vi strävat efter att sätta hyresgästerna i fokus.

Vi har lärt oss mycket genom insatsen. Framför allt hur man skapar förutsättningar för en livligare folkrörelse som utgår från och bygger på hyresgästernas egna hjärtefrågor. Genom att målsätta och utvärdera vårt arbete har vi också fått bättre insikt om vilka effektmål vi inte nådde fullt ut i denna insats och vad vi därför behöver arbeta vidare med.

Det gäller bland annat hur vi kan fortsätta att utveckla våra samtalsmetoder, hur vi kan möta hyresgästernas behov av kunskap och grundläggande introduktion samt hur vi kan utveckla samarbetet med boendeenheten och förtroendemannaledet i överlämningsfasen av det nya engagemanget. Dessa erfarenheter tar vi med oss och utforskar vidare i våra andra vita fläckar.

Via insatsen i Älmhult har vi även fått kunskaper och utvecklat metoder för hur man kan arbeta med folkrörelseutveckling som tar avstamp hos hyresgästerna. Förhoppningsvis kan dessa vara av värde även för övriga organisationen.

Vi ser därför fram emot få dela med oss av dessa. Kanske kan det inspirera och motivera även dig som läser att testa nya metoder i folkrörelsearbetet? Inom kort kommer vi därför att dela med oss av tre arbetsmetoder som varit framgångsrika i Älmhult och även i våra pågående insatser i Vimmerby och Markaryd.

Tre framgångsrika metoder – snart i en skärm nära dig!

För att stärka organisationen lite ytterligare så kommer vi inom kort dela med oss av tre framgångsrika metoder för den som vill testa våra arbetssätt. Det fungerade i Älmhult. Kanske kan de fungera även hos dig?

- Områdeskartläggning som metod - för att lära känna människorna och förutsättningarna inför uppsökandefasen
- Coachande samtal som metod – för att säkerställa att vi sätter individen i fokus i våra möten
- Coachande mötesplatser / Samtalscaféer som metod - för att stärka och bistå med ökad kompetens inför påverkansarbetet

Håll utkik, vi återkommer snart!

Hör gärna av dig till oss!

Önskar du dialog eller samarbete med oss? Eller diskutera vad det innebär att ta avstamp hos hyresgästerna i folkrörelsearbetet?

Kul! Vi hjälper gärna till.

Shiler Patel

Projektledare

shiler.patel@hyresgastforeningen.se

010-459 10 13

Anna Gustafsson

Projektcoach

anna.gustafsson3@hyresgastforeningen.se

010-459 22 05